

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1183

av **Anette Åkesson (M)**

Stärkt rättsligt skydd för äganderätten till fast egendom

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det rättsliga skyddet för äganderätten till fast egendom så att svensk lagstiftning följer Europakonventionen liksom den svenska grundlagen genom att en privatperson inte ska kunna tvingas sälja en del av sin fastighet till en annan privatperson eller ett företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Äganderätten skyddas som en av de grundläggande fri- och rättigheterna i regeringsformen, men även i ett tilläggsprotokoll till Europakonventionen. Regeringsformen 2:15 stycke 1 lyder: ”Vars och ens egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller något annat sådant förfogande eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.”

Man kan tycka att äganderätten till fast egendom borde vara speciellt stark. Men som markägare kan man upptäcka att man har en förvånansvärt svag ägarställning. Tvångsinlösen kan ske mot markägarens vilja. Idag kan det räcka med att en privatperson eller ett företag begär så kallad lantmäteriförrättning. Privata intressen ställs mot varandra och ärendet avgörs av en förrättningslantmätare. Ett beslut som visserligen kan överklagas till domstol men blir en lång och dyr process med osäker utgång.

Utan att angelägna allmänna intressen föreligger kan man tvingas sälja en del av sin fastighet till en annan privatperson eller till ett företag – i strid mot Europakonventionen och den svenska grundlagen.

Därför bör äganderätten till fast egendom stärkas i svensk lagstiftning så att grundlagen följs. Det kan exempelvis ske genom ett tillägg till 3 kap. 1 § första stycket

2 fastighetsbildningslagen: ”Fastighetsbildning får inte heller äga rum om ägaren till fastigheten motsätter sig försäljning utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.”

Vid två tidigare tillfällen har denna motion lämnats in, 2013 och 2014. Den har då avslagits med hänvisning till ersättningsregler. Jag vill därför vara tydlig med att denna motion inte handlar om ersättningen utan om att svensk lagstiftning inte följer Europakonventionen liksom den svenska grundlagen gällande äganderätten.

Anette Åkesson (M)